

PC–10003/NL

X–1/2111

BUSINESS ECONOMICS–I–102

(Semester–I)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 60

Note : Attempt *two* questions each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 10 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION—A

- I. Discuss briefly the nature and scope of Economics.
- II. Explain Law of equi-marginal utility. Also give its criticism.
- III. What are indifference curves? Explain various properties of indifference curves.
- IV. What is elasticity of demand? What factors determine elasticity of demand?

SECTION—B

- V. Explain the concept of fixed cost, variable cost, average fixed cost (AFC), average variable cost (AVC) and marginal cost with the help of tables and diagrams.

- VI. Define the concepts of total revenue (TR), average revenue (AR) and marginal revenue (MR), and also explain the behaviour of AR and MR in different situations.
- VII. Explain the price determination under perfect competition in short run and long run.
- VIII. What do mean by price discrimination? How price and output are determined under discriminating monopoly?

SECTION—C

(Compulsory Question)

- IX. Write brief answers of the following :
  - 1. Define utility.
  - 2. Law of demand.
  - 3. Explain the price elasticity of demand.
  - 4. Properties of indifference curve.
  - 5. Define revealed preference theory.
  - 6. Marginal rate technical substitution.
  - 7. Break-even analysis.
  - 8. Define Monopoly.
  - 9. Explain the concept of production function.
  - 10. Discriminating monopoly.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜ-ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- II. ਈਕੁਟੀ ਮਾਰਜੀਨਲ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨੇਮ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰੋ।
- III. ਇਨਡਿਫਰੈਂਸ ਵਕਰ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਇਨਡਿਫਰੈਂਸ ਵਕਰਾਂ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
- IV. ਮੰਗ ਦੀ ਲਚਕਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਮੰਗ ਦੀ ਲਚਕਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਪੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ?

ਭਾਗ—B

- V. ਸਥਾਈ ਲਾਗਤ, ਬਦਲਣਸ਼ੀਲ ਲਾਗਤ, ਔਸਤ ਸਥਾਈ ਲਾਗਤ, ਔਸਤ ਬਦਲਣਸ਼ੀਲ ਲਾਗਤ, ਨਿਊਨਤਮ ਲਾਗਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਾਰਣੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VI. ਕੁਲ ਆਮਦਨ (TR), ਔਸਤ ਆਮਦਨ (AR) ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਆਮਦਨ (MR) ਦੀਆਂ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ AR ਅਤੇ MR ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਕਰੋ।

- VII. ਅਲਪਕਾਲ ਅਤੇ ਦੂਰਕਾਲ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਧੀਨ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।
- VIII. ਤਫਰੀਕੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਡਿਸਕਰਿਮੀਨੇਟਿੰਗ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਉਪਜ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :
1. ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
  2. ਮੰਗ ਦਾ ਨੇਮ ਵਿਚਾਰੋ।
  3. ਮੰਗ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਚਕਤਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
  4. ਇਨਡਿਫਰੈਂਸ ਕਰਵ ਦੇ ਲੱਛਣ ਵਿਚਾਰੋ।
  5. ਪ੍ਰਗਟ ਤਰਜੀਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
  6. ਨਿਊਨਤਮ ਦਰ ਵਾਲੇ ਤਕਨੀਕੀ ਬਦਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
  7. ਬ੍ਰੇਕ-ਈਵਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
  8. ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
  9. ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਜ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
  10. ਤਫਰੀਕੀ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?